

سونامی ویکیلیکس / آب در خوابگاه صاحبان قدرت - فرح شیلاندری و حسام منتظری

بخش نخست گزارش تحقیقی مشترک فرح شیلاندری و حسام منتظری

ویکیلیکس چیست و چه می گوید؟

ویکیلیکس وبسایتی است که نام ترکیبی خود را از بخش اول نام دایره المعارف اینترنتی "ویکیپدیا" وام گرفته و به معنای "نشت یا درز کردن" استفاده کرده است که بنابر نوع عملکرد Leaks بخش دوم را با زبرکی از واژه لیکس محرمانه انکاشت. ویکیلیکس اطلاعات و "این وبسایت می توان آن را منبع "نشت اطلاعات" یا "درز کردن اطلاعات اسناد طبقه بندی شده منابع دیپلماتیک آمریکا را از تاریخ بیست و هشتم دسامبر سال ۱۹۶۶ تا بیست و هشتم فوریه ۲۰۱۰ که از سفارتخانه های این کشور در سراسر جهان به آمریکا و با برعکس متخبره شده اند به صورت تدریجی منتشر می کند. این وبسایت چهار سال پیش توسط "جولیان آسانز" طبعه کشور استرالیا طراحی شده است، که هم اکنون در بازداشتگاهی در لندن به سر می برد، و هدف خود از انتشار اطلاعات را چنین بیان می کند: همانگونه که پدر مدیسون گفته است "آگاهی همواره بر نادانی حاکم است؛ و مردمی که می خواهند حاکم خود باشند باید به نیروی دانش و آگاهی مسلح گردند" این فلسفه اولیه انقلاب آمریکا الهام بخش همه کارهای ما در ویکیلیکس است.

اطلاعات و اسنادی که در ویکیلیکس با عنوان کابل از آنها یاد می شود دستوراتی هستند که از وزارت امور خارجه آمریکا به سفارتخانه های این کشور درباره دولت های محلی و جزئیات فعالیت های دولت آمریکا در هر کشوری تعداد این اسناد ۲۵۱،۲۸۷،۲۸۷ سند محرمانه است که از ۲۷۴ سفارتخانه و دفاتر دیپلماتیک رد و بدل ارسال شده اند کابل مهر غیرطبقه بندی 133,887 شده اند و از این تعداد ۱۵,۶۵۲ کابل، مهر سری، ۱۰۱,۷۴۸ کابل مهر محرمانه و شده دارند گرچه حتی اسناد غیرطبقه بندی شده نیز شامل اطلاعات حساس هستند. این کابل ها بایگانی اسناد تاریخی بسیار مهم بوده و شامل مسائل جهانی همچون ژئوپولیتیک، دموکراسی، حقوق بشر، نقش قانون، منابع ملی و تجارت جهانی است.

ما از منابع اطلاعاتی خود محافظت "ویکیلیکس چگونگی دستیابی به این اطلاعات را فاش نمی سازد و می گوید می کنیم و به دلایل امنیتی نمی توانیم منابع خود را افشا کنیم." کابل های سفارت آمریکا حاوی مسائل جدی برای کشورهای مختلف جهان با حضور دیپلماتیک آمریکا است. این کابل ها به طور عمده پنج سال گذشته را تحت پوشش قرار می دهند و تا سال ۱۹۶۶ به عقب برمی گردند. ویکیلیکس می گوید "از آنجا که آگاهی از آنچه در جهان می گذرد بر تصمیم گیرهای ما تاثیر می گذارد، این مواد اطلاعاتی باید به تغییر و اصلاحات سیاسی بیانجامد." روزنامه ای در یکی از مقالات خود نوشته است "این افشاگری ها، خاورمیانه را به بی ثباتی خواهد کشاند." اما ویکیلیکس عقیده دارد این کابل ها نه تنها خطر بی ثباتی خاورمیانه را به دنبال نخواهد داشت بلکه فرصتی برای تثبیت ثبات و امنیت و ایجاد اصلاحات در خاورمیانه خواهد بود.

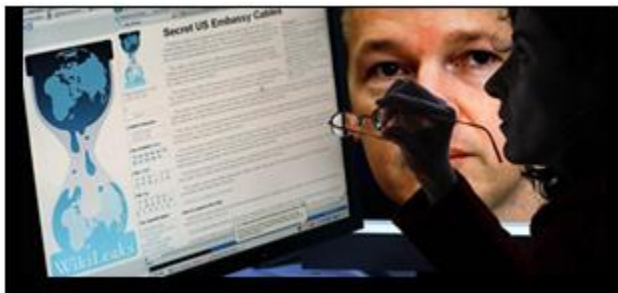
جولیان آسانز کیست؟

سی و نه ساله، فعال اینترنتی و روزنامه نگار تبعه استرالیا است. وی در (Julian Paul Assange) جولیان پل آسانز سال ۱۹۷۱ در کویینزلند استرالیا پدیا آمد. در ۱۹۸۷، زمانی که فقط ۱۶ سال داشت وارد کار «هک» کردن سایت های اینترنتی شد و سایت دانشگاه استرالیا و مخابرات کانادا را هک کرد. در سال ۱۹۹۱ پلیس فدرال استرالیا به به ۲۴ مورد «هک» اعتراف کرد و ۲۱۰۰ دلار استرالیا جریمه پرداخت. آسانز 1992 خانه او در ملبورن حمله کرد. در پیش از آنکه نقش فعلی خود به عنوان سخنگو و سردبیر ویکیلیکس را داشته باشد، دانشجوی ریاضیات و فیزیک، هکر و برنامه نویس کامپیوتر بود، از جمله در ساختن نرم افزاری که کارکنان سازمان های حقوق بشری از آن استفاده می کردند دست داشت. آسانز در سال ۲۰۰۶ میلادی صفحه اینترنتی ویکیلیکس را بر اساس این باور بنیان گذاشت که هرکس از پنهانکاری های فریبکارانه سازمان های بزرگ اسنادی در دست دارد در آنجا افشاگری در حال حاضر ویکیلیکس دارای پنج کارمند ثابت، چهل داوطلب و حدود ۸۰۰ نفر همکار پاره وقت است. اگرچه کند تمامی روزنامه ها او را بنیانگذار یا رئیس ویکیلیکس نامیده اند او این ادعا را رد کرده و گفته است "من خود را بنیانگذار ویکیلیکس نمی دانم." آسانز مدعی آزادی کامل بیان، مخالف سانسور و فعال عرصه روزنامه نگاری تحقیقاتی است. وی کار خود را با انتشار اسناد کشتار کنیا آغاز کرد، بعد به مسئله خلیج گوانتانامو، و پس از آن به افشای مسائل مربوط به افغانستان و عراق پرداخت. جولیان آسانز در تاریخ هفتم دسامبر ۲۰۱۰ با فرار قبلی، خود را به پلیس لندن معرفی کرده است و هم اکنون در بازداشتگاهی در لندن به سر می برد.

ویکیلیکس چه نوع اسنادی را افشا کرده

است؟

ویکیلیکس در سایت رسمی خود درباره این اسناد می گوید "این کابل ها نشان می دهند تاجه حد آمریکا در مورد متحدان خود و نیز اتحادیه اروپا جاسوسی می کند؛ چشم خود را بر فساد و نقص حقوق بشر در دولت های دست نشانده خود می بندد؛ معاملات پشت پرده با کشورهای به اصطلاح بی طرف دارد؛ برای شرکت های تجاری آمریکایی لابی می کند؛ و دیپلمات های آمریکایی از چه ابزارهای برای پیشبرد اهداف خود استفاده می

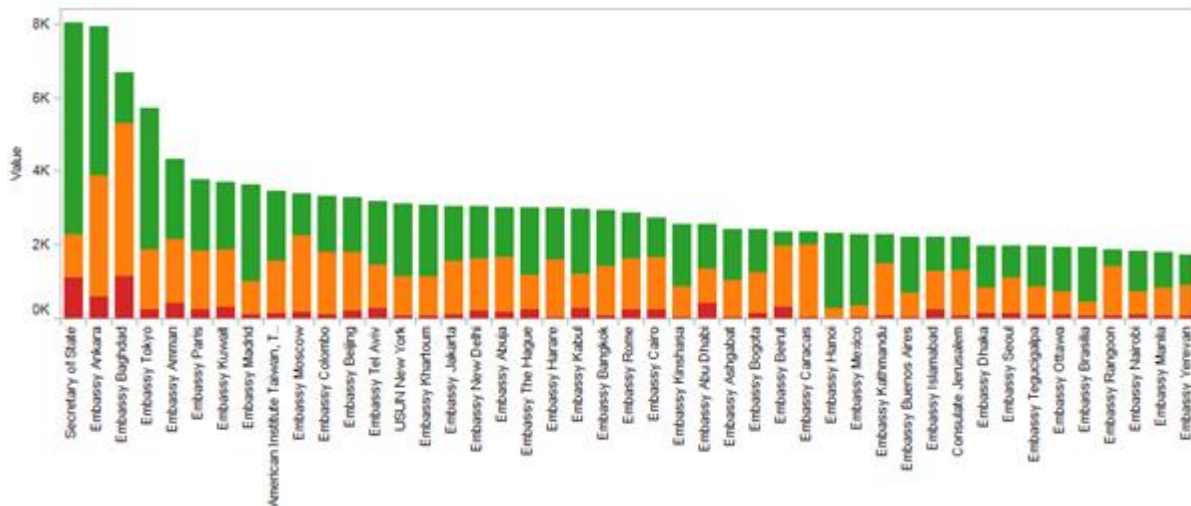

کنند. این افشاگری ها تناقض میان تصویر عمومی امریکا و آنچه پشت درهای بسته می گوید را نشان می دهند. در مدارس امریکا به کودکان می آموزند که جورج واشنگتن (نخستین رئیس جمهور امریکا) هرگز دروغ نمی گفت. اگر دانشجویان وی به همین اصول اخلاقی پایبند بودند، سیل اسناد افشاده امروز باید برای آنان مایه شرمساری می بود. در عوض، دولت امریکا به دولت های دیگر در سراسر جهان (حتی به فاسدترین آنان) در مورد این افشاگری ها هشدار داده و خود را نیرومند جلوه می دهد".

براساس سیستم برجسب گذاری وزارت امور خارجه امریکا، پرشمارترین موضوعات مورد بحث در این اسناد عبارتند از:

- روابط سیاسی خارجی (۱۴۵,۴۵۱ سند •)
- امور داخلی دولت (۱۲۲,۸۹۶ سند •)
- حقوق بشر (۵۵,۲۱۱ سند •)
- شرایط اقتصادی (۴۹,۰۴۴ سند •)
- تروریست ها و تروریسم (۶,۵۲۲ سند •)

نمودار داده های اسنادی

جولیان آسانژ در آخرین یادداشت خود پیش از معرفی خود به پلیس لندن می نویسد: "ویکیلیکس نوع جدیدی از روزنامه نگاری را پدید آورد: روزنامه نگاری علمی. ما با دیگر مراکز رسانه ای همکاری می کنیم تا خبرها را به دست مردم برسانیم و نیز به آنها ثابت کنیم که این خبرها واقعیت دارند. روزنامه نگاری علمی به شما این امکان را می دهد که یک گزارش خبری را بخوانید و تنها با یک کلیک، سند اصلی را که این گزارش بر اساس آن نوشته شده، روی اینترنت بیابید. به این ترتیب شما می توانید فضاوت درستی داشته باشید: آیا این گزارش، دربرگیرنده واقعیت ها است؟ آیا روزنامه نگار در گزارش واقعیت ها دقت لازم را داشته است؟"

ویکیلیکس تا امروز برخی حقایق تلخ پیرامون جنگ عراق و افغانستان و نیز انواع گوناگون فساد در میان سیاستمداران بلندپایه کشورهای مختلف را افشا کرده است. آسانژ می گوید "ویکیلیکس تنها جایی نیست که اسناد سفارتخانه های امریکا در آن منتشر شده. رسانه های دیگری هم مانند گاردین در انگلیس، نیویورک تایمز در امریکا، ال پابیس در اسپانیا، اشپگل در آلمان و ... هم این اسناد را منتشر کرده اند. با این حال این ویکیلیکس است که در نقش هماهنگ کننده برای دیگر گروه های رسانه ای ظاهر شده و به همین خاطر است که آماج شدیدترین در این یادداشت، جولیان آسانژ اسناد "حملات و سنکین ترین اتهامات دولت امریکا و هم پیمانانش قرار گرفته است: افشا شده را به ترتیب زیر مورد اشاره قرار می دهد

- ایالات متحده در اقدامی که نقض بارز معاهدات بین المللی است، از دیپلمات های خود خواست که اطلاعات و ، اثر انگشت، اسکن عنبیه چشم، کارت های اعتباری و شماره های تماس، DNA حتی وسایل شخصی (از جمله رمزهای عبور اینترنتی و عکس کارت های شناسایی) مقامات سازمان ملل و گروه های حقوق بشری را بزدند. شاید حتی دیپلمات های استرالیایی سازمان ملل هم هدف چنین اقداماتی بوده باشند.
- ملک عبدالله، پادشاه عربستان از امریکا خواسته است که به ایران حمله کند •.
- مقامات اردن و بحرین خواستار متوقف ساختن برنامه هسته ای ایران از هر راه ممکن شدند •.
- مشارکت انگلیس در جنگ عراق برای حفاظت از «منافع امریکا» بود •.
- سوئد به صورت پنهانی عضو ناتو است و اطلاعات امریکا از طریق پارلمان این کشور به دست می آید •.
- امریکا سخت در تلاش است تا کشورهای دیگر را متقاعد کند که زندانیان گوانتانامو را تحویل بگیرند. باراک اوباما گفت تنها در صورتی ملاقات با رئیس جمهور اسلوانی را می پذیرد که این کشور یکی از زندانیان را تحویل بگیرد. به یکی از کشورهای میلیون ها دلار داده شد تا بازداشت شدگان را تحویل بگیرد.

آیا این اسناد جعلی است؟

بحث‌ها و مسائلی پیرامون چگونگی و نیز منابع اصلی دستیابی ویکیلیکس به اسناد یا کابل‌های وزارت کشور و امور خارجه آمریکا بسیار، پیچیده و نیز گوناگون است اما آنچه دولت و سیاستمداران امریکایی تاکنون مطرح نکرده‌اند، جعلی بودن این اسناد است. واکنش‌های سیاستمداران امریکایی به افشاکری ویکیلیکس تا حدودی تند و خشونت‌آمیز بوده است اما در زمینه صحت و اعتبار اسناد مورد اشاره هیچ نوع انکار یا تکذیبی صورت نگرفته است.

خیانت به میهن» شده‌ام، با این‌که من شهروند «جولیان آسانژ درباره این واکنش‌ها می‌گوید "من متهم به استرالیا هستم، نه آمریکا. چندین مکالمه تلغنی بسیار جدی در آمریکا انجام شده که در آنها خواستار «از بین بردن» من توسط نیروهای ویژه امریکایی شده‌اند. سارا پیلن می‌گوید من باید «مانند اسامه بن لادن، دستگیر و تهدیدی فراملی» اعلام کنند تا حذف من «کشته» شوم و جمهوری خواهان طرحی به سنا برده‌اند که مرا به عنوان آسانژتر شود. یکی از مشاوران نخست‌وزیر کانادا رسماً در تلویزیون ملی این کشور خواستار ترور من شد. اعضای متنفذ دولت استرالیا کاملاً مطیع امر مقامات ایالات متحده‌اند و حتی حاضرند تا جایی پیش بروند که پاسپورت استرالیایی‌ام را باطل کنند، یا حامیان و هواداران ویکیلیکس را تحت تعقیب و آزار قرار دهند".

آنچه مسلم است جرم آقای آسانژ فعالیت‌های اخیر ویکیلیکس در ارتباط با افشا و در دسترس قرار دادن دوپست و پنجاه هزار سند از پیام‌ها و مکاتبات محرمانه وزارت خارجه و دفاع آمریکا، پرده برداشتن از توطئه‌های پشت پرده دولت آمریکا در خاورمیانه و در میان سایر دولت‌های حاکم است. در بخش دوم این گزارش تحقیقی به بررسی دقیق اسناد افشا شده پرداخته خواهد شد.